

**TURUN KAUPUNGIN TURVALLISUUSSUUNNITELMA
2010–2012**

Sisällysluettelo

1. Sisäisen turvallisuuden ohjelma	2
1.1. Valtakunnallinen turvallisuussuunnittelu.....	2
1.2. Paikallinen turvallisuussuunnittelu.....	2
2. Turun kaupungin turvallisuussuunnittelu	3
2.1. Turvallisuussuunnittelun tausta.....	3
2.2. Työtapa	4
2.3. Kuntalaisten ja asukkaiden kuuleminen, osallistuminen ja vaikuttaminen työn pohjana.....	4
2.4. Turvallisuussuunnittelun hyödyt Turulle	5
3. Erityisryhmien asumisturvallisuuden parantaminen.....	5
3.1. Koti- ja vapaa-ajantapaturmien vähentäminen.....	6
3.2. Tulipalojen ja palokuolemien vähentäminen	7
3.3. Erityisryhmien asumisturvallisuutta tukevia projekteja ja ohjelmia	7
4. Ilkivallan, vahingontekojen ja katuväkivallan vähentäminen.....	7
4.1. Ilkivallan ja vahingonteon käsitteet.....	7
4.2. Keinot ja toimenpiteet katuväkivallan ja vahingontekojen vähentämiseksi	8
4.3. Lähisuhde- ja perheväkivallan torjuminen	9
5. Liikenneturvallisuuden parantaminen	9
5.1. Liikenneonnettomuustilanne Turussa.....	9
5.2. Henkilövahinko-onnettomuuksien vähentäminen.....	10
5.2.1. Mopo-onnettomuuksien vähentäminen	11
5.2.2. Auto-onnettomuuksien vähentäminen.....	11
6. Päihdetorjunta.....	11
6.1. Taustatietoa Turun päihdetilanteesta	11
6.2. Päihdehaittojen vähentäminen.....	12
7. Maahanmuuttajien kotouttamisohjelma.....	12
8. Valmiussuunnittelu	13
9. Turun kaupungin opetustoimen turvallisuussuunnitelma.....	14
10. Turvallisuussuunnittelun organisointi ja seuranta.....	14
11. Suunnitelman täytäntöönpanoehdotukset	15

1. Sisäisen turvallisuuden ohjelma

1.1. Valtakunnallinen turvallisuussuunnittelu

Valtioneuvosto teki periaatepäätöksen uudesta sisäisen turvallisuuden ohjelmasta touku-kuussa 2008 (Sisäasiainministeriön julkaisuja 16/2008). Sisäisen turvallisuuden ohjelma on hallituksen periaatepäätös, jossa määritellään sisäisen turvallisuuden kehittämisen painopistealueet, tavoitteet ja toimenpiteet. Sisäisen turvallisuuden ohjelma laaditaan hallituskaudelle, mutta sen tavoitteet on asetettu vuodelle 2015.

Sisäisen turvallisuuden ohjelma on laatuaan toinen. Ensimmäinen ohjelma vuosille 2004–2007 vahvistettiin syksyllä 2004. Ohjelma oli tuolloin ensimmäinen sektorirajat ylittävä sisäisen turvallisuuden kehittämiseen tähtäävä ohjelma, jolla oli poliittisen johdon tuki. Sitä ennen oli mm. vuonna 1999 laadittu kansallinen rikosentorjuntaohjelma, jonka tavoitteena oli luoda yhteinen toimintapolitiikka rikollisuuden vähentämiseksi ja turvallisuuden lisäämiseksi.

Sisäisen turvallisuuden ohjelman mukaan sisäisellä turvallisuudella tarkoitetaan ”sellaista yhteiskunnan tilaa, jossa jokainen voi nauttia oikeusjärjestelmän takaamista oikeuksista ja vapauksista sekä turvallisesta yhteiskunnasta ilman rikollisuudesta, häiriöistä, onnettomuuksista ja suomalaisen yhteiskunnan taikka kansainvälistyvän maailman ilmiöistä tai muutoksista johtuvaa pelkoa tai turvattomuutta”. Sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisimaa maa vuonna 2015. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi ohjelmassa määritellään tavoitteet, strategiset linjaukset ja toimenpiteet, joita eri hallinnonalat toteuttavat.

Ohjelmassa esitetään toimenpiteet arjen turvallisuuden parantamiseksi, rikosten torjunnan ja yhteiskunnan turvallisuuden parantamiseksi sekä kansallisen kilpailukykyä edistämiseksi yritystoiminnan turvallisuutta parantamalla. Sisäisen turvallisuuden ohjelmaan kirjattuja keskeisiä turvallisuushaasteita ovat syrjäytyminen, tapaturmien määrä, väestöryhmien suhteet, väkivalta, suuronnettomuudet, yhteiskunnan haavoittuvuus, rajat ylittävä rikollisuus, tietoverkkorikollisuus sekä terrorismi ja väkivaltainen radikalisoituminen.

Ohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen esitetään erillisessä toimeenpanosuunnitelmassa. Sisäisen turvallisuuden ohjelma toimeenpannaan viranomaisten, järjestöjen ja elinkeinoelämän yhteistyönä. Toimeenpanon koordinoinnista vastaa sisäasiainministeriö.

Sisäisen turvallisuuden ohjelman johtoryhmä toimii ohjelman toimeenpanoa johtavana ja ohjaavana sisäisen turvallisuuden ministeriryhmänä. Ministeriryhmän puheenjohtajana toimii sisäasiainministeri **Anne Holmlund** ja jäsenenä oikeusministeri **Tuija Brax**, maahanmuutto- ja eurooppaministeri **Astrid Thors**, puolustusministeri **Jyri Häkämies**, liikenneministeri **Anu Vehviläinen** ja peruspalveluministeri **Paula Risikko**.

Ministeriryhmän asiantuntijajäsenenä toimivat kansliapäälliköt **Tiina Astola**, **Ritva Viljanen**, **Kari Rimpi**, **Harri Pursiainen**, **Kari Välimäki** ja alivaltiosihteeri **Heikki Aaltonen**. Ministeriryhmän sihteerinä toimii sisäisen turvallisuuden sihteeristön päällikkö **Tarja Mankkinen**.

1.2. Paikallinen turvallisuussuunnittelu

Paikallinen turvallisuussuunnittelu on sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoa paikallisella tasolla. Tavoitteena on, että kaikissa kunnissa on valtuuston hyväksymä kuntakohtainen tai laajemman alueen kattava turvallisuussuunnitelma vuoden 2010 loppuun mennessä.

Paikallisen turvallisuussuunnitelman tavoitteena on lisätä turvallisuuden tunnetta ja parantaa kaikkien kuntalaisten turvallisuutta onnettomuuksien, tapaturmien, rikosten ja häiriöiden määrää vähentämällä. Turvallisuussuunnittelu on osa kunnan normaalia toimintaa ja sen toimeenpanoa seuraa valtuusto.

Kuluvalla ohjelmakaudella turvallisuussuunnittelulla puututaan erityisesti väkivallan ja tapaturmien vähentämiseen sekä alkoholihaittojen torjuntaan. Paikallisessa turvallisuussuunnitelmassa voidaan lisäksi keskittyä myös sellaisiin paikallisiin ongelmiin, jotka eivät ole rikoksia, mutta jotka kuitenkin aiheuttavat turvattomuuden tunnetta. Etnisten vähemmistöjen turvallisuusasiat tulee ottaa huomioon siellä, missä niiden edustajien määrä on merkittävä. Turvallisuussuunnitelmaa täydentämään voidaan tarvittaessa tehdä myös sektorikohtaisia suunnitelmia.

Turvallisuussuunnitelma kokoaa yhteen sekä jo olemassa olevat hankkeet, suunnitelmat ja ohjelmat että käynnistettävät uudet hankkeet ja suunnitelmat.

Paikallisen turvallisuussuunnitelman kehittämistä ja tavoitteita on kirjattu tarkemmin sisäasiainministeriön Paikallisen turvallisuussuunnittelun kehittäminen -muistioon (sisäasiainministeriön julkaisuja 19/2006). Paikallista turvallisuussuunnittelua seurataan ja edistetään alueellisesti.

2. Turun kaupungin turvallisuussuunnittelu

2.1. Turvallisuussuunnittelun tausta

Paikallinen turvallisuussuunnittelu käynnistettiin sisäasiainministeriön sisäisen turvallisuuden ohjelman pohjalta vuonna 2006. Turun kaupunginjohtaja **Mikko Pukkisen**, poliisipäällikkö **Tapio Huttusen** ja pelastusjohtaja **Jari Sainion** muodostama ylin johtoryhmä asetti ryhmän laatimaan nykytilan arviointi ja riskien kartoitus.

Riskikartoitus luovutettiin kaupunginjohtajalle keväällä 2007 ja sen laatimisessa vastanneessa työryhmässä olivat mukana Turun kaupungilta hallintolakimies **Marjo-Riitta Pihlajamäki**, Varsinais-Suomen poliisilaitokselta apulaispoliisipäällikkö **Kari Puolitaival**, ylikomisario **Timo Malinen** ja komisario **Juha Lehto** sekä Varsinais-Suomen aluepelastuslaitokselta pelastuspäällikkö **Raimo Aarnio** ja valmiussuunnittelija **Heikki Vähäkuopus**.

Riskienkartoituksen mukaan Turun keskeisimmät uhkat liittyvät seuraaviin aiheisiin: erityisryhmien turvallisuus, ilkeä ja vahingonteot, liikenneturvallisuus, maahanmuuttajien kotouttaminen, päihteet, väkivalta, yhteiskunnan haavoittuvuus.

Kaupunginhallitus teki vuoden 2007 lopussa päätöksen turvallisuussuunnittelun organisoinnista (Kh 17.12. 2007 § 757). Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan suunnitelman tuli valmistua marraskuun 2008 loppuun mennessä, jolloin se voitaisiin viedä kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi vuoden 2009 kevätkaudella.

Tehdyn riskikartoituksen perusteella Turun turvallisuussuunnittelussa keskitytään

- erityisryhmien asumisturvallisuuden parantamiseen
- ilkeä, vahingontekojen ja katuväkivallan ehkäisemiseen
- päihdetorjuntaan
- liikenneturvallisuuden parantamiseen
- maahanmuuttajien kotouttamiseen.

Lisäksi turvallisuussuunnitelma käsittää myös Turun kaupungin valmiussuunnitelman,

jossa varaudutaan erityis- ja häiriötilanteisiin sekä poikkeusoloihin.

Kaupunginhallituksen päätöksen pohjalta työskentelyn aloittivat

- turvallisuussuunnittelun ohjausryhmä (pj. hallintolakimies **Marjo-Riitta Pihlajamäki, Turun kaupunki**)
- turvallisuussuunnittelun valmisteluryhmä (pj. **Marjo-Riitta Pihlajamäki**)
- ohjausryhmän ideoimat viranomaisten ja kolmannen sektorin yhteiset asiantuntijatiimit.
 1. erityisryhmien asumisturvallisuus (vetäjä valmiussuunnittelija **Heikki Vähäkuopus**, Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos)
 2. ilkivalta, vahingonteot, katuväkivalta (vetäjä komisario **Raimo Erkkilä**, Varsinais-Suomen poliisilaitos)
 - 3a. liikenneturvallisuus (vetäjä liikennesuunnitteluinsinööri **Jaana Mäkinen**, Turun kaupunki)
 - 3b. päihdetorjunta (vetäjä suunnittelija **Niina Lindström**, Turun kaupunki)

Tiimien kokoonpanot ovat suunnitelman liitteenä 1.

Tiimien lyhentämättömät työt ovat saatavissa Internet-osoitteesta www.turku.fi/turvallinen_kaupunki, josta löytyy myös muuta turvallisuussuunnitteluun liittyvää tietoa.

2.2. Työtapa

Turvallisuussuunnitelmaa valmistelemaan pyydettiin ne tahot ja henkilöt, joiden normaaliin työhön turvallisuusasiat kuuluvat. Tarkoituksena on tehostaa kunkin tahon omaa vastuuta ja mahdollisuuksia toimia turvallisuuden edistämiseksi.

Jo valmisteluvaiheessa on saatu luoduksi toimivia yhteistyömuotoja ja on helpotettu yhteydenpitoa eri viranomaisten ja kolmannen sektorin välillä. Samoin on toteutettu välittömästi kaikki, mitä uusi keskustelufoorumi on mahdollistanut.

Turvallisuussuunnitelman käytännön laadinta toteutettiin kutakin painopistealuetta varten nimettyjen asiantuntijatiimien tiimityöskentelyä. Liikenneturvallisuustiimin yhteydessä toimi lisäksi vesiturvallisuustiimi.

Ohjausryhmä kokoontui vuonna 2008 yhteensä seitsemän kertaa. Suurin osa kokouksista oli yhteisiä asiantuntijatiimien kanssa. Näin varmistettiin tiedonkulun sujavuus ja luotiin hyvä keskusteluyhteys myös eri asiantuntijatiimien välille.

Riskikartoituksessa käytettiin hyväksi pilottina sisäasiainministeriön Artu-ohjelmaa, joka on VTT:n paikallisen turvallisuussuunnittelun tueksi kehittämä työkalu. Tiimit hyödynsivät työssään Turun kaupungin erityisasiantuntija **Timo Kollanuksen** kehittämällä TAKETO-mallia, jolla esitetään keinot, tavoitteet ja toimenpiteet.

2.3. Kuntalaisten ja asukkaiden kuuleminen, osallistuminen ja vaikuttaminen työn pohjana

Valmistelun alkaessa olivat käytettävissä aikaisemmin tehdyt

- poliisin omat turvallisuuskyselyt
- Turku-seuran tilaisuudet ja kyselyt
- kaupungin ja poliisin yhteisessä Turvaturku-hankkeessa suoritettavat kyselyt ja haastattelut
- Turku-strategian täytäntöönpanoon liittyneet turvallisuuskyselyt

Turvallisuussuunnitelmaa valmisteltaessa kuntalaisten kuuleminen tapahtui yhteistyössä

aluekumppanuusverkoston kanssa. Aluekumppanuus oli Turun kaupungin rahoittama työmuoto, jolla edistettiin kuntalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa ja lisättiin asukkaiden, alueellisten toimijoiden ja kaupungin organisaation välistä vuorovaikutusta.

Turvallisuussuunnitelman laadinnan tueksi toteutettiin syksyllä 2008 kaksi kyselyä, joilla kartoitettiin asukkaiden turvallisuudentunnetta ja koettua turvallisuustilannetta Turussa. Ensimmäinen toteutettiin paperisena kaupungintalolla Turun päivänä 21.9.2008 ja toinen 3.-26.10.2008 Internet-kyselynä. Kyselyn paperiversioon saattoi vastata Turku-pisteessä. Turun päivänä toteutettuun kyselyyn vastasi 77 ihmistä ja Internet-kyselyyn 418. Turvallisuuskyselyn tulokset toimitettiin asiantuntijatiimeille hyödynnettäväksi työssä.

Marraskuun 2008 alussa järjestettiin kaikille avoin turvallisuusaiheinen Aukkaan Ilta -tilaisuus, jossa käytiin kuntalaiskeskustelua. Turvallisuussuunnitelman laadintaan osallistuvat asiantuntijat komisario **Raimo Erkkilä**, liikennesuunnitteluinsinööri **Jaana Mäkinen**, pelastuspäällikkö **Raimo Aarnio**, suunnittelija **Niina Lindström** ja osastopäällikkö **Kerstin Paananen** olivat paikalla vastaamassa kuntalaisten kysymyksiin. Tilaisuudessa kuultiin myös asukkaiden valmisteltuja puheenvuoroja turvallisuusteemasta.

2.4. Turvallisuussuunnittelun hyödyt Turulle

Parantunut turvallisuus lisää kaikenikäisten kuntalaisten elämänlaatua. Turvallisuus on myös imagotekijä ja se lisää kunnan kilpailukykyä ja houkuttelevuutta niin asukkaiden kuin yritystenkin näkökulmasta.

Hyvä turvallisuus tuo myös taloudellista hyötyä mm. säästöinä terveydenhoito- ja sosiaalimennoissa. Esimerkiksi lonkkamurtuman, joista suurin osa aiheutuu kaatumisista, sairaalahoito kestää keskimäärin 50 vuorokautta, joista viidennes erikoissairaanhoidossa. Lonkkamurtuma johtaa usein myös pysyvään laitoshoitoon.

Turvallisuustyössä painottuvat ennalta ehkäisevä työ, suunnitelmallinen ja pitkäjänteinen toiminta ja laaja-alainen näkemys, joiden tehokas toteutuminen edellyttää verkostoitunutta työtapaa. Kaupungin eri hallintokuntien edustajien, poliisin ja kolmannen sektorin edustajat kokoava keskustelufoorumi on jo suunnitelman laadintavaiheessa luonut mahdollisuuksia uusille toimintatavoille ja tehostanut tiedonvälitystä. Yhdessä tekeminen lisää toiminnan tehokkuutta.

3. Erityisryhmien asumisturvallisuuden parantaminen

Turvallisuussuunnitelman erityisryhmiksi on rajattu tässä selvityksessä ikääntyneet, vammaiset, mielenterveyskuntoutujat ja päihdeongelmaiset.

Erityisryhmätarkastelun ulkopuolelle jääneiden lasten ja maahanmuuttajien tärkeää asemaa työryhmä halusi erikseen korostaa. Työryhmä totesi, että osa toimenpiteistä vaikuttaa jollakin tasolla kaikkien ihmisten asumisturvallisuuteen, riippumatta siitä, luokitellaanko heidät tässä rajattuun erityisryhmään. Asumisturvallisuuteen vaikuttavista asioista keskityttiin tapaturmiin ja onnettomuuksiin. Asumisturvallisuuden heikkenemiseen vaikuttavaa väkivaltaa ja rikollisuutta ei käsitelty tässä työssä.

Suurin osa erityisryhmiin kuuluvista henkilöistä asuu tavallisissa asunnoissa. Valtakunnallinen linjaus painottaa tavallisen kotona asumisen ja avohoidon ensisijaisuutta. Nykyään koti- ja tukipalvelujen piirissä onkin aiempaa huonokuntoisempia ihmisiä, mikä osaltaan lisää asumisen tapaturmariskejä. Tapaturmista yleisimpiä ovat kaatumistapaturmat ja tulipalot. Asumisturvallisuuden parantaminen tukee toimintakyvyn ylläpitämistä ja luo edellytykset asua omassa kodissa mahdollisimman pitkään. Ennalta ehkäisevän toimintata-

van ja yhteistyön vahvistaminen ovat keskeisiä kehittämisen painopisteitä. Toimintakyvyn heikkeneminen aiheuttaa vaaratilanteita ja vaikeuttaa toimintaa hätätilanteissa ja pelastautumista. Toimintakyvyn säilyminen vähentää tapaturmia ja onnettomuuksia sekä turvaa kotona asumisen mahdollisimman pitkään.

3.1. Koti- ja vapaa-ajantapaturmien vähentäminen

Erityisesti koti- ja vapaa-ajan tapaturmat ovat lisääntyneet Suomessa. Niiden osuus on kolme neljäsosaa kaikista tapaturmista. Koti- ja vapaa-ajan tapaturmissa kuolee noin 2 300 suomalaista vuosittain. Määrä on yli 80 % tapaturmaisista kuolemantapauksista. Yleisimmät tapaturmalajit kuolemantapauksissa ovat kaatumiset, alkoholimyrkytykset, hukkumiset, tukehtumiset, paleltumiset ja palokuolemat. Yli puolet kaikista kuolemaan johtaneista kotitapaturmista tapahtuu yli 75-vuotiaille.

lääkällä henkilöllä kaatumisen riskitekijät ovat useimmiten henkilöstä itsestään johtuvia. Vaaratekijöitä ovat mm. heikentynyt tasapaino- ja lihasvoima, väsymys, huimaus, liikkumisvaikeudet, sairaudet yleensä, lääkkeiden käyttö, puutokset ravitsemuksessa ja neste-tasapainossa, alentunut kuulo sekä muutokset näkökyvyssä. Myös ikääntyneiden alkoholin käyttö on viime vuosina lisääntynyt. Ulkoisista tekijöistä kaatumiseen vaikuttavat esim. kävelypinnat, liukas lattia tai piha, portaat, huonekalut, kompastuminen mattoon tai kynnykseen, huono valaistus, huonot jalkineet jne.

Liukastumisten ja kaatumisten ehkäisemiseksi tulee painottaa oman toimintakyvyn ylläpitämistä, henkilöstä itsestään johtuvien syiden ja ulkoisten syiden poistamista. Keskeisessä roolissa on kotikäyntien yhteydessä suoritettava asiakkaiden opastus ja neuvonta. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö on merkittävässä roolissa, kun erityisryhmien asumisturvallisuutta halutaan yleisesti parantaa, koska heillä on usein suurin ja läheisin kosketuspinta erityisryhmiin kuuluviin ihmisiin.

Kehitysvammaisen vaikeudet ymmärtämisessä, ajattelun konkreettisuudessa, oppimisen hitaudessa, sosiaalisessa selviytymisessä sekä oheis- ja lisävammat tai sairaudet asettavat asumiselle erityisiä rakenteellisia vaatimuksia. Vammaisten asumisturvallisuudessa on kiinnitettävä erityistä huomiota kulkureittien esteettömyyteen, riittävään valaistukseen, ympäristön hallintalaitteisiin ja turvapuhelimien käyttöön.

Useimmat mielenterveyshuollon asiakkaista asuvat tavallisissa vuokra- ja omistusasunnoissa. Sosiaalisen verkoston kaventuminen, arjen asioiden hoitamattomuus, fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn aleneminen vaikuttavat siihen, että mielenterveyden häiriöstä kärsivä henkilö tarvitsee tukea turvalliseen asumiseen. Lisäksi kuntoutujilla voi olla päihderiippuvuutta sekä somaattisia sairauksia, jotka on huomioitava asumisessa ja tukipalveluissa. Mielenterveyskuntoutujien asumisen turvallisuuden kannalta suurin haaste ovat voinnin nopeat muutokset. Tapaturmavaaraa aiheuttaa se, että suuri osa mielenterveyskuntoutujista asuu ahtaasti ja tupakoi ja käyttää päihkeitä, usein heillä on myös epävarma vuokrasuhde. Lääkkeiden käytössä ilmenevät ongelmat voivat altistaa tapaturmille. Palo-vaaraa aiheuttavat myös pakonomainen tavaroiden kerääminen ja varastoiminen. Kodinkoneet ja laitteet voivat olla huonokuntoisia. Tulipalovaara on näin normaalia suurempi.

Runsaasti alkoholia käyttäviä on arvioitu olevan valtakunnallisesti 6-12 % aikuisväestöstä. Turun päihdeongelmaisten kokonaismäärä on valtakunnan keskiarvon mukainen. Alkoholin ohella keskeinen päihdeongelma on lääkkeiden väärinkäyttö ja alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäyttö. Alkoholi on eräs merkittävimmistä tapaturmia aiheuttavista tekijöistä. Suomessa useampi kuin joka kolmas kuolemaan johtanut tapaturma tapahtuu alkoholin vaikutuksen alaisena. Alkoholitapaturmia voidaan ehkäistä samoilla keinoilla, joilla tapaturmia yleisesti pyritään ehkäisemään ja alkoholihaittoja vähentämään.

3.2. Tulipalojen ja palokuolemien vähentäminen

Kuolemaan johtaneiden tulipalojen yleisin syytymissyy Suomessa on tupakointi ja siihen liittyvä huolimaton tulenkäsittely. Suurimmassa osassa tapauksia on kyse tupakoinnista vuoteessa tai sohvilla. Tupakoinnista alkunsa saaneen palon uhri on usein alkoholin tai muiden päihteiden vaikutuksen alainen. Ikääntyminen ja syrjäytyneisyyden lisääntyminen ovat tulevaisuudessa haaste asumisen paloturvallisuudelle. Alentunut toimintakyky on keskeinen taustatekijä tulipalojen syytymisessä ja erityisesti henkilövahingoissa.

Toimintakyvyltään rajoittuneen asukkaan pelastamista tulipalotilanteessa ei kyetä turvaamaan pelastustoimen operatiivista valmiutta kehittämällä. Tällaisissa kohteissa asukkaan paloturvallisuutta on parannettava rakennuksen teknistä suojaustasoa nostamalla, kuten lisäämällä automaattisia sammuuslaitteita. On huolehdittava, ettei päihdeongelmaisia asuteta huonokuntoisiin ja paloturvallisuudeltaan riskialttiisiin kohteisiin. Henkilöturvallisuuden kannalta vaativiin kohteisiin, joissa paloturvallisuuden riskit johtuvat tilojen käyttötavasta ja henkilöiden rajoitetusta tai alentuneesta toimintakyvystä, tulee laatia turvallisuusselvitys, jonka pohjalta määritetään rakenteelliset ja muut toimenpiteet riittävän turvallisuustason saavuttamiseksi. Tyypillisiä turvallisuusselvityskohteita ovat erityisryhmien palvelutalot, ryhmäasunnot, hoitokodit ja vastaavat tilat sekä sairaalat. Pelastussuunnitelma on laadittava mm. jokaiseen yli viiden asuinhuoneiston kokonaisuuteen. Pelastussuunnitelmassa on mm. selvitettävä, miten rakennuksessa tai tilassa olevien heikentyneet toimintakyky otetaan huomioon vaaratilanteisiin varautumisessa.

3.3. Erityisryhmien asumisturvallisuutta tukevia projekteja ja ohjelmia

- Turun kaupungin asunto- ja maankäyttöohjelma vuosille 2006–2010
 - ohjelmassa on tarkastelukohteena myös erityisryhmien asuminen
- Turun kaupungin mielenterveyskuntoutujien ja vammaisten ihmisten asumispalveluiden selvitysprojekti
 - kohderyhmänä ovat mielenterveyskuntoutujat ja eri tavoin vammaiset ihmiset
- TUAS-toiminta
 - toiminta on suunnattu syrjäytymisvaarassa oleville yksin asumista aloitteleville nuorille, joilla on usein joko itsellään lieviä mielenterveysongelmia tai heidän perheissään on päihde- tai mielenterveysongelmia
- Kunnon Koti
 - tavoitteena on antaa tietoa, ideoita ja esitellä ratkaisuja sekä välineitä, jotka helpottavat kotona ja/tai laitoksessa asumista, asunnon muutostöitä sekä uudisrakentamista

4. Ilkivallan, vahingontekojen ja katuväkivallan vähentäminen

4.1. Ilkivallan ja vahingonteon käsitteet

Ilkivallaksi katsotaan kaikenlainen hyviä tapoja loukkaava käyttäytyminen julkisella paikalla sekä aiheettoman hätäilmoituksen tekeminen. Poliisi voi ottaa kiinni ilkivallan tekijän, jos tämä häiritsee muita ihmisiä kadulla, kiipeilee katolla tai häiritsee muuten ilkeästi lähiympäristön elämänmenoa.

Vahingontekoa on kaikki yksityisen tai julkisen omaisuuden oikeudeton hävittäminen, vahingoittaminen, turmeleminen, liikaaminen tai rikkominen. Vahingonteoksi katsotaan esimerkiksi seinien töhriminen, autojen potkiminen ja puhelinkoppien rikkominen. Myös tietovahingon aiheuttaminen on vahingontekona rangaistavaa. Tällaisissa tapauksissa koh-

teena ovat esimerkiksi asiakirjat, filmit, valokuvat tai tietokoneella tallennetut tiedot.

Rikoslaisissa on säännökset erilaisista vahingonteosta, ja ne jaetaan tavallisiin, törkeisiin ja lieviin. Rangaistus määräytyy vahingonteon törkeysasteen mukaan. Jos vahingonteon tai lievän vahingonteon kohteena on ollut ainoastaan yksityinen omaisuus, poliisi ei voi tutkia asiaa, ellei asianomistaja eli vahinkoa kärsinyt ilmoita rikosta syytteen nostamiseksi.

Pahoinpitely on henkilön toiseen kohdistama fyysinen väkivallanteko. Usein pahoinpitely ilmenee nyrkiniskuina tai puukotuksina, mutta pahoinpitelyksi voidaan määritellä myös vaikkapa se, että HIV-positiivinen harrastaa seksiä kertomatta tartunnastaan.

4.2. Keinot ja toimenpiteet katuväkivallan ja vahingontekojen vähentämiseksi

Katuväkivallan ja vahingontekojen vähentämiseksi on käytettävissä mm. seuraavia keinoja:

- valvonnan ja sen näkyvyyden tehostaminen
- nopea ja ennalta estävä puuttuminen häiriökäyttäytymiseen ja töhrimiseen
- päihteiden saatavuuden ja käytön valvonta
- ympäristön kehittäminen

Valvonnan ja näkyvyyden tehostaminen käsittää niin teknisen valvonnan (kameravalvonta) kuin poliisin ja muiden tahojen näkyvän valvonnan ja läsnäolon paikoissa ja aikoina, jotka yleisesti ovat ongelmallisia. Tähän liittyvät erityisesti eri toimijoiden hyvä ja saumaton yhteistoiminta ja tiettyinä aikoina toteutettavat erilaiset ”tehoiskut”.

Kaikkien osapuolten varhaisella puuttumisella ja verkostoitumisella on suuri vaikutus ennaltaehkäisevässä työssä niin vahingontekojen kuin katuväkivallankin osalta. Matala puuttumiskynnys on osoitus välittämisestä ja yhteinen verkostoitunut toiminta lisää vaikutavuutta.

Eri toimijoiden jo pitkään jatkuneen yhteistyön uutena muotona käynnistettiin syksyllä 2008 lapsille ja nuorille suunnattu Who Cares- toiminta. Yhteistyöverkoston tarkoituksena on eri toimijoiden kesken keksiä ja toteuttaa keinoja, joilla voidaan muun muassa väkivaltaa vapaa-aikana ja koulussa sekä ilkivaltaa ja näpistyksiä.

Päihteet ovat mukana suurimmassa osassa katuväkivaltatapauksia ja erilaisia vahingontekoja. Päihteiden saatavuuden kontrollointi ja niiden käytön sekä järjestyslain noudattamisen tehokas valvonta on oleellista, kun niiden määrää pyritään vähentämään. Erityisesti kiinnitetään huomiota alaikäisten päihteiden käyttöön, jossa erityisesti korostuu koulun, vanhempien, viranomaisten ja lasten ja nuorten parissa toimivien vapaaehtoisjärjestöjen rooli.

Esimerkiksi Vanhempainverkoston K-18 Älä välitä -toimintamallilla pyritään tehostamaan päihteiden myynnin valvontaa. Toimintamalli painottaa vanhempien vastuuta nuorten päihteiden käytössä.

Rakennetun ympäristön kehittämisen osalta pyritään parantamaan erityisesti valaistusta sekä huolehtimaan yleisestä siisteydestä ja graffitien nopeasta poistamisesta. Laillisia graffitiseiniä ja niiden vaikutusta töhrimisen vähentämisessä kokeillaan Turku Graffiti-projektin kautta. Projektista ja sen vaikutuksista tehdään opinnäytetyö Turun yliopiston sosiologian laitoksella.

Hyvä ja vastuullinen tiedottaminen tulee olla mukana kaikessa toiminnassa.

Turun seudun sosiaalipäivystys vastaa kiireellisestä avuntarpeesta kaikkina vuorokauden aikoina ja viikonpäivinä. Kiireellisen avun tarpeessa voi olla hoivaa ja huoltoa vaille jäänyt lapsi, nuori ongelmiseen tai vanhus, jonka kunto heikkenee äkillisesti, tai päihteiden käytön vuoksi nopeasti hoitoa tarvitseva. Vaara- ja uhkatilanteissa sekä onnettomuuksissa voidaan tarvita sosiaalipalveluja kiireellisesti. Kunnan normaaliajan häiriö- ja hätätilanteita varten pitää laatia valmiussuunnitelmat, joiden mukaan erilaiset ensihuollolliset ja psykososiaaliset tukipalvelut on järjestetty. Kouluilla, päivähoidolla ja muilla toimipisteillä sekä ympärivuorokautisesti avoinna olevilla yksiköillä on turvallisuussuunnitelmat ja usein myös erityiset kriisityön suunnitelmat.

Avohuollon sosiaalityön lastensuojeluun tulee lastensuojeluilmoituksia lapsista ja nuorista, jotka ovat joko tekijöinä tai uhreina kaduilla tapahtuvassa väkivallassa tai ilkivallassa. Lastensuojelussa tehdyssä sosiaalityössä selvitetään lapsen ja hänen vanhempiansa tilannetta ja päätetään mahdollisista jatkotoimenpiteistä.

4.3. Lähisuhde- ja perheväkivallan torjuminen

Turun kaupunginjohtaja teki kesällä 2007 päätöksen Turun väkivaltatyöryhmän nimeämisestä. Työryhmässä on edustus opetustoimesta, nuorisosiainkeskuksesta ja sosiaali- ja terveystoimesta. Lisäksi työryhmässä on kaupungin ulkopuolisia asiantuntijoita mm. Varsinais-Suomen poliisilaitokselta, Rikosuhripäivystyksestä, Turun ensi- ja turvakoti ry:stä, Turun kriisikeskuksesta ja Turun A-klinikasta, TYKS ensiavusta, Maarian seurakunnasta ja SPR:n nuorten turvatalosta.

Työryhmän tehtävänä on luoda Turkuun moniammatillinen toimintamalli erityisesti lähisuhteissa ja perheissä tapahtuvan väkivallan tunnistamiseen, varhaiseen puuttumiseen ja eri osapuolten auttamiseen.

Ryhmä on kokoontunut neljä kertaa vuodessa ja se on toteuttanut mm. palvelumuistion auttajille sekä koontanut eri tahojen toimintamalleja. Lisäksi ryhmässä on käyty läpi eri organisaatioiden tilannetta ja valmiutta kohdata lähisuhde- ja perheväkivallan uhreja.

Työryhmän tavoitteena on saada toimintamallit osaksi myös lähisuhdeväkivallan ehkäisyn käytännön työtä eri toimipisteissä. Tavoitteen toteuttaminen edellyttää, että kaupunki nimeää omasta organisaatiostaan työntekijän, jonka toimenkuvaan kuuluu koordinaattorina toimiminen työryhmässä.

Avohuollon sosiaalityön aikuis- ja lapsiperhesosiaalityöhön kuuluu myös perheväkivaltatilanteisiin puuttuminen, niiden selvittely ja toimenpiteistä päättäminen. Myöskin lastensuojelullinen näkökulma lasten kaltoinkohteluun, oli kyseessä joko lapseen kohdistuva seksuaalinen väärinkäyttö tai pahoinpity, on avohuollon lastensuojelussa tärkeää.

5. Liikenneturvallisuuden parantaminen

5.1. Liikenneonnettomuustilanne Turussa

Turussa tapahtuneista liikenneonnettomuuksista on ympäristö- ja kaavoitusvirastossa laadittu yhteenveto ”Liikenneonnettomuudet Turussa vuonna 2007”. Yhteenveto perustuu poliisille ilmoitettuihin onnettomuuksiin. Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden ja kuolleiden määrä on 90-luvulta lähtien vähentynyt, mutta viime vuosina suotuisa kehitys on hidastunut. Liikennevakuutuskeskuksen ja tilastokeskuksen tilastojen mukaan sekä liikenneonnettomuuksien että loukkaantuneiden määrä asukasta kohden on Turussa suurempi kuin muissa Suomen suurissa kaupungeissa ja maassa keskimäärin.

Turussa tapahtuneiden liikennekuolemien ja -loukkaantumisten laskennalliset, yhteiskun-

nalliset kustannukset hyvinvoinnin menetys mukaan lukien olivat vuonna 2007 liki 90 miljoonaa euroa. Tämä summa on laskettu poliisille ilmoitettujen onnettomuuksien perusteella. Lisäksi suuri osa kevyen liikenteen onnettomuuksista jää ilmoittamatta poliisille. Liikenneonnettomuuksien Turun kaupungille kohdistuvien kustannusten voi arvioida olleen vuonna 2007 4–5 miljoonaa euroa.

5.2. Henkilövahinko-onnettomuuksien vähentäminen

Fyysisen ympäristön parantaminen on välttämätöntä, jotta onnettomuuksia saadaan vähennettyä. Onnettomuuskustannuksiin verrattuna liikenneturvallisuustoimenpiteisiin käytetyt varat ovat Turussa hyvin pienet. On tärkeää löytää ne toimenpiteet, joilla saadaan suurin vaikutus turvallisuuden paranemiseen. Kaupungin on syytä laatia liikenneturvallisuuksuunnitelma, jossa käydään läpi sekä fyysiset toimenpiteet että muun liikenneturvallisuuksuustyön järjestäminen. Fyysisten toimenpiteiden alueellinen painopiste on ensimmäisessä vaiheessa keskusta, jossa tapahtuu suurin osa jalankulkuonnettomuuksista.

Liikenneturvallisuuksuustyö on tärkeää käsittää laajemmin kuin vain liikenneympäristön tekni-
senä kohentamisena. Oleellinen osa turvallisen liikkumisen edistämistä on asenteisiin ja toimintatapoihin vaikuttaminen. Asenteet turvalliseen liikkumiseen alkavat muodostua jo lapsena, usein vanhempien esimerkin mukaisiksi. Siksi on tärkeää kehittää koulujen liikennekasvatusmenetelmiä esimerkiksi yhteistyössä Liikenneturvan ja Turun yliopiston kanssa.

Joukkoliikenteen houkuttelevuuden parantaminen vaikuttaa liikenneturvallisuuteen sitä kautta, että se vähentää henkilöautolla tehtäviä matkoja ja sitä kautta myös onnettomuuksia.

Sekä liikenneonnettomuuksien tapahtumistodennäköisyys että onnettomuuksien seurausten vakavuus ovat vahvasti sidoksissa liikenteen nopeustasoon. Onnettomuuksien on todettu vähenevän taajamaolosuhteissa 2–4%, kun autojen nopeus laskee 1 km/h. Nopeuksien alentaminen keskustassa ja asuinalueilla on tehokkain yksittäinen keino onnettomuuksien vähentämiseksi ja nimenomaan loukkaantumisten vähentämiseksi. Nopeusrajoituksen alentamista tukemaan tarvitaan sekä tehokasta valvontaa että fyysisiä toimenpiteitä. Kaupungin ja poliisin yhteistyötä nopeusvalvonnassa on syytä tiivistää tulevan asiaa koskevan lainsäädännön mahdollistamin keinoin. Heti lain sisällön tarkennuttua ja sen tultua voimaan, on poliisin, ympäristö- ja kaavoitusviraston ja kiinteistölaitoksen kesken sovittava yhteistyötavoista ja yhteistyön kehittämisen vaatimasta rahoituksesta.

Kiireellisimmin rahoitusta vaativat ne hidastustoimenpiteet, jotka on jo todettu tarpeellisiksi ja suunniteltu ja odottavat toteutusta. Rahoituksen vähyden vuoksi kuntalaisten hidastealoitteista suurin osa on tähän saakka jouduttu hylkäämään. Kysyntä ja tarve hidaste-toimenpiteille on kuitenkin suuri ja vaatisi selvästi rahoituksen lisäämistä.

Lapsilla ja liikuntaesteisillä on huonoimmat edellytykset selviytyä vilkkaassa liikenteessä, joten jalankulkuympäristön parantaminen koulujen ympäristössä ja liikuntaesteisten paljon käyttämällä alueilla on ensisijaista. Menetelmänä voidaan käyttää ns. vaaranpaikkakartoitusta, jonka pohjalta voidaan laatia ohjeet turvallisesta liikkumisesta. Hoitolaitosten ja koulujen pihoista on syytä laatia liikenneturvallisuuksuutta korostavat suunnitteluohjeet.

Työmaiden väliaikaisissa liikennejärjestelyissä kevyen liikenteen turvallinen kulku on usein järjestetty puutteellisesti, vaikka kyseessä voivat olla suuretkin kulkijamäärät ja varsinkin jalankululle pitkät kiertomatkat tai hankalat kadunylitykset. Työmaiden järjestelyissä on hoidettava paremmin suojattomien kulkijaryhmien turvallinen kulku ja sen ohjaaminen. Työmaiden valvontaa on syytä tehostaa ja tarvittaessa asettaa sanktioita.

Kevyen liikenteen verkossa on paljon sellaisia kohtia, joissa yhteys katkeaa tavalla tai toi-

sella eikä reitin jatkuminen ole pyöräilijälle itsestään selvää. Joissakin kohteissa olisi tarpeen parantaa viitoitusta ja joissakin on tarpeen rakentaa lyhyehköjä matkoja uutta väylää tai parantaa nykyistä. Myös näkemissä on paljon puutteita.

5.2.1. Mopo-onnettomuuksien vähentäminen

Mopolla ajo on nykyään sallittu tiettyjen suurempien katujen varrella olevilla kevyen liikenteen väylillä. Mopojen sallittu nopeus on 45 km/h, ja viritetyillä mopoilla ajetaan jopa 70 km/h. Mopojen suuri nopeus on vaaraksi kevyen liikenteen väyliä muille käyttäjille, mutta myös mopoilijoille itselleen. Risteyksessä kääntyvät autot eivät esimerkiksi ehdi havaita nopeasti lähestyvää mopoa, koska näkemää ei ole riittävästi. Kaupunkiolosuhteissa ei ole yleensä mahdollista mitoittaa näkemiä mopojen nopeuden mukaan. Mopojen ajon salliminen kevyen liikenteen väylillä tulee harkita uudelleen.

Mopoilun yhteydessä vääränlaiset asenteet ovat erityisesti ongelma. Puutteet tiedoissa ja taidoissa ja nuorille ominainen riskinotto ovat tekijöitä, jotka lisäävät mopo-onnettomuuksien määrää. Mopojen määrä on kasvanut selvästi viime vuosina ja mopo-onnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä on lisääntynyt hälyttävästi. Nuorten mopoilijoiden lisäksi on syytä valistaa heidän vanhempiaan, koska mopon viritys tapahtuu poliisin kokemuksen mukaan usein vanhempien tietien.

Mahdollisia kanavia tiedon levittämiseen ovat koulut ja nuorisotoimi. Nuorisotoimella on mopoharrastustoimintaa, jossa jo nyt on ollut myös ajokoulutusta. Koulujen vanhempainilat ovat yksi mahdollisuus tuoda asiaa myös vanhempien tietoisuuteen. On tärkeää, että kehitetään ”vanhakantaisen” valistuksen tueksi sellaisia tiedonjakotapoja, joissa nuoret saadaan pohtimaan turvallisuusasioita itse ja käsittelemään niitä myös tunnetasolla.

5.2.2. Auto-onnettomuuksien vähentäminen

Liikennevaloissa tapahtuu varsin paljon peräänajoja ja risteävien ajosuuntien onnettomuuksia, joissa osasyys voi epäillä ns. vihreiden aaltojen rakennetta. Oletus on, että vihreän aallon loppupäässä ajavat pyrkivät ehtimään valoista vauhtia kiihdyttämällä, mikä on johtanut onnettomuuksien lisääntymiseen liikennevaloristeyksissä. Tästä aiheesta pitäisi tehdä tutkimus ja mahdollisesti kokeilu, jonka tulosten perusteella vihreiden aaltojen rakennetta tarvittaessa muutetaan.

Yhtenä kiireellisimpänä fyysisenä toimenpiteenä tulisi etsiä onnettomuustilaston perusteella sellaiset risteykset, joissa näkemäesteet aiheuttavat onnettomuuksia, ja parantaa näkemiä tai muilla toimilla pyrkiä estämään onnettomuuksien synty.

Ajoratamerkintöjä esimerkiksi 30 km/h- ja 40 km/h-nopeusrajoitusalueilla on syytä lisätä ja merkintöjä yleisestikin pyrittävä selkiyttämään. Turvallisuuden kannalta oleelliset merkinnot, kuten suojatiemaalaukset, tulisi saada kuntoon jo keväällä.

6. Päihdetorjunta

6.1. Taustatietoa Turun päihdetilanteesta

Alkoholi on käytetyin päihde Turussa. Vuonna 2007 Turussa myytiin 9,9 litraa 100-prosenttista alkoholia asukasta kohden. Koko Suomen väestöä koskeva luku oli 8,7. Alkoholin riskikäyttäjiä arvioidaan olevan keskimäärin 10–20 % väestöstä ja alkoholiriippuvaisia 10 %. Turun väestömäärään suhteutettuna tämä tarkoittaisi noin 18 000 ongelma-

käyttäjää.

Alaikäisten osalta vuoden 2007 Kouluterveyskyselyn mukaan turkulaisista 8. ja 9.-luokkalaisista 18 % juo itsensä vähintään kerran kuukaudessa humalaan, mikä on selvästi vähemmän kuin vuosituhannen alussa.

Turun huumausainetilanteesta ei aikuisten kohdalla ole saatavilla tilastoja tai edes arviota lähivuosilta. Päihteidenkäyttäjiä kohtaavien työntekijöiden kokemustiedon mukaan huumeiden ongelmakäyttäjät käyttävät yleisimmin buprenorfiinia (Subutexia) ja amfetamiinia. Myös rauhoittavien lääkkeiden väärinkäyttö ja sekakäyttö on yleistä.

Alaikäisten turkulaisten huumeidenkäytöstä on saatu melko tarkkaakin tietoa kouluterveystutkimuksen avulla. Turkulaisista 8.-9.-luokkalaisista 7 % on kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran. Käytetyin huumausaine on kannabis. Alkoholien ja lääkeaineiden sekakäyttöä on kokeillut 8.-9.-luokkalaisista turkulaisnuorista 9 %. Muiden laittomien huumausaineiden kokeilu tai käyttö on hyvin harvinaista 8.-9.-luokkalaisten ja lukion 1.-2.-luokkalaisten keskuudessa.

6.2. Päihdehaittojen vähentäminen

Päihdehaittojen vähentämiseen tähtävien toimien vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta on pyritty tutkimaan ja mittaamaan jo pitkään. Perinteinen valistus ja asennekasvatus eivät vaikuta pysyvästi ihmisten päihteidenkäyttöön. Vaikuttavin ja myös kustannuksiltaan alhaisin keino vähentää väestön alkoholinkäyttöä on saatavuuden sääntely. Myös alkoholin riskikäyttäjien mini-interventiota voidaan pitää vaikuttavana keinona puuttua riskiryhmien alkoholinkäyttöön. Alkoholiongelman hoito ei ole vaikuttavuudeltaan yhtä tehokasta kuin varhainen puuttuminen.

Päihteidenkäytön ja päihdehaittojen vähentämiseen tähtääviä projekteja ja toimintamalleja on valtavasti. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen koordinoima Alkoholiohjelma pyrkii lisäämään eri tahojen yhteistyötä alkoholihaittojen vähentämiseksi. Turun kaupunki on ohjelmassa mukana ja Turun kaupungin terveystoimi on saanut alkoholiohjelman kautta hankerahoitusta ehkäisevään päihdetyöhön vuosille 2007–2009 Alkoholihaittojen ehkäisy ja vähentäminen paikallistasolla -hankkeeseen. (www.turku.fi/paihdeyto)

Käytännön esimerkkejä hyvistä toimintamalleista päihdehaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi ovat nuorten ehkäisevää päihdetyötä tekevä Klaari Helsingissä, paikallista alkoholipolitiikkaa kehittävä PAKKA –hanke Jyväskylässä ja Hämeenlinnassa sekä mielenterveys- ja päihdetyön Pohjanmaa-hanke Vaasan keskussairaalan ja Etelä- ja Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirien alueella.

<http://www.klaarihelsinki.fi/>
<http://info.stakes.fi/pakka/FI/toimintamalli/index.htm>
www.pohjanmaahanke.fi

Turun päihdepalvelujärjestelmä on kuvattu esimerkiksi Päihdepalvelujen tilinpäätöksessä (www.turku.fi/paihdeyto). Turussa tehtävää päihdetyötä linjaa kaupungin päihdeohjelma 2005-2010 vuoden 2010 loppuun asti. Yhdistetty päihde- ja mielenterveysohjelma vuosille 2011-2015 vahvistetaan alkuvuonna 2011. Toimintaa koordinoi päihdetyön yhteistyöryhmä.

Ehkäisevästä päihdetyöstä vastaa Turun sosiaali- ja terveystoimen alainen terveyden edistämisen yksikkö ja sen keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat Turun kaupunginsairaalan alainen Lasten ja nuorten päihdepoliklinikka, Turun kihlakunnan poliisilaitoksen ennalta estävä työ, A-klinikkasäätiön Turun nuorisoasema sekä Turun nuorisoasiankeskuksen sosiaalinen nuorisotyö. Näiden tahojen edustajat kokoontuvat säännöllisesti Nuorten päihdemyrkytysten ehkäisytyöryhmässä vaihtamaan tietoja ja suunnittelemaan toimintaa.

Lisäksi Turun alueella toimii kolmisenkymmentä ehkäisevän päihdetyön yhdistystä tai yhteisöä, joita Turun terveyslautakunta, jatkossa Turun peruspalvelulautakunta avustaa.

Päihdealan koulutuksia suunnitellaan Varsinais-Suomen päihdekoulutustyöryhmässä eli HALKO-ryhmässä.

Korjaava päihdetyö ja päihdehoito toteutuvat Turun sosiaalityön tulosalueen, Turun sosiaali- ja terveystoimen alaisen psykiatrian päihdeyksikön, Turun A-klinikkatoimen sekä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ja Turun yliopistollisen keskussairaalan (TYKS) yhteistyönä. Lisäksi sosiaalitoimi on allekirjoittanut päihdehuollon kuntouttavaa laitoshoidoa koskevat puitesopimukset eri puolilla Suomea toimivien hoito- ja kuntoutusyksiköiden kanssa. Sosiaali- ja terveystoimen päihdehoidon kustannukset ovat noin 10 miljoonaa euroa vuodessa.

Turussa on lisäksi meneillään kolme? aiheeseen liittyvää hanketta: Terveyden edistämisen yksikön koordinoima Perhefoorumi- ja Alkoholihaittojen ehkäisy ja vähentäminen – hankkeet ja osana päihde- ja mielenterveyspalveluiden kehittämishanketta (Länsi 2012) yhdistetyn päihde- ja mielenterveysohjelman laadinta sekä Nuorisosaiankeskuksen Etsivän työn hanke. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä on meneillään Hoitoreitit hanke, jossa kuvataan auki päihdenuoren hoitoreitti. Syksyllä 2008 alkoi myös Remontti-hanke, jossa uudistetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluja Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa. Valtion pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishankkeen mukaisena ja alueelliseen KASTE-hankkeeseen kuuluvana käynnistyi vuonna 2009 myös sosiaalityön tulosalueen koordinoima kolmivuotinen Tuetun asumisen lisäämis- ja kehittämishanke (TALK), joka on suunnattu asunnottomille turkulaisille päihdeongelmallisille henkilöille.

7. Maahanmuuttajien kotouttamisohjelma

Maahanmuuttajien kotouttaminen sisältyy turvallisuussuunnitelmaan Turun kaupungin maahanmuuttajien kotouttamisohjelman (kv.12.2.2007 § 38, kh. 14.1.2008 § 28) kautta.

Kotouttamisohjelman keskeiset kehittämiskokonaisuudet ovat

- suomen kielen opetuksen ja muun opetuksen kehittäminen
- väliinpuotoajanuorten kotouttamiseen panostaminen
- pienten lasten kotoutumisen tukeminen
- yhteistyön maahanmuuttajajärjestöjen kanssa
- maahanmuuttajien asumiskeskittymiin vaikuttaminen

Kotouttamisohjelmaan sisältyvien toimenpiteiden lisäksi turvallisuussuunnitelmaan sisällytetään lisäksi maahanmuuttajanaisiin ja lapsiin kohdistuva väkivalta, omakielisen neuvonnan ja ohjauksen saaminen sekä yhdenvertaisuuteen ja rasismiin liittyvät asiat. Näitä koskevat toimenpiteet on esitetty liitteenä olevan toimenpidetaulukon kohdassa 7.

8. Valmiussuunnittelu

Valmiussuunnittelulla varaudutaan häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin siten, että tehtävät pystytään hoitamaan mahdollisimman häiriöttömästi ottaen huomioon käytettävissä olevat resurssit. Valmiussuunnitelmat ovat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 7. ja 8. momentin mukaan salassa pidettäviä.

Valtioneuvosto teki 23.11.2006 periaatepäätöksen Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategiasta = YETTS.

YETTS:n uhkakuvien pohjalta kunta varautuu häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Varautumissuunnittelussa keskitytään miettimään toimintaa häiriötilanteessa, ei mahdollista häi-

riön syytä. Käytännössä kaupungin yksiköt ovat miettineet, miten toimitaan kun

- sähköä ei saada tai se on huonoa
- tietojärjestelmät eivät ole käytettävissä
- tietoliikenne ei toimi
- tilat ovat käyttökeltottomat
- henkilökuntaa vain osittain (puolet) käytettävissä

Kaikki edellä olevat häiriötilanteissa toimimiseen varaudutaan päivän, viikon tai kuukauden mittaisina.

Näiden pohdintojen kautta yksiköiden sisäiset työtehtävät priorisoituvat ja elintärkeisiin toimintoihin mietitään mahdollisia varautumiskäytäntöjä.

9. Turun kaupungin opetustoimen turvallisuussuunnitelma

Sisäisen turvallisuuden ministeriryhmän antoi marraskuussa esityksen toimista sisäisen turvallisuuden toimeenpanon tehostamiseksi Jokelan ja Kauhajoen tapausten johdosta. Sen mukaan erityiskohteiden, kuten koulujen ja muiden riskianalyysin perusteella valittujen paikkojen turvallisuus tulee kaikissa tilanteissa varmistaa osana paikallista turvallisuussuunnittelua. Jokaisella oppilaitoksella tulee olla päivitetty turvallisuussuunnitelma, jossa varaudutaan tulipalojen ja muiden riskien lisäksi myös uudet uhkat.

Perusopetuslain (628/98) 29 §:ssä todetaan, että opetuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista. Opetushallituksen tulee opetussuunnitelman perusteissa antaa määräykset tämän suunnitelman laatimisesta.

Turun kaupungin opetustoimen turvallisuussuunnitelma 2004 -2008 valmistui 19.10.2004. Opetuslautakunta hyväksyi suunnitelman kokouksessaan 27.10.2004.

Suunnitelma pitää sisällään mm. määrittelyt oppilashuollollisesta tuesta ja ohjauksesta koulunkäynnissä sekä oppilashuollon yhteistyöstä, kannanoton hyvistä tavoista koulussa ja koulun järjestyssäännöistä, ohjeet ongelma- ja kriisitilanteista sekä niiden ehkäisemisestä, vastuunjaon henkilökunnan turvallisuutta koskevissa asioissa sekä koulujen paloturvallisuutta koskevat osiot.

Turvallisuussuunnitelman liitteenä on paikallisten tukiverkostojen yhteystiedot, lastensuojeluilmoitusta koskeva lomake, tiedonkeruulomake kriisitilanteissa, päihdeongelman puheeksi ottoa koskeva keskustelulomake ja hoitosuunnitelmalomake sekä lomake hoitoonohjausta koskevasta sopimuksesta.

Suunnitelma on laajemmin päivitetty 30.10.2007. Päivityksessä on otettu huomioon mm. lainsäädännölliset muutokset sekä tekniset, mm. yhteystietoja koskevat muutokset.

Uuden suunnitelman valmistelu käynnistyy kevätkaudella 2009.

10. Turvallisuussuunnittelun organisointi ja seuranta

Turvallisuussuunnittelun toteutuksen seuranta ja osin koordinointi edellyttää asian organisointia. Sitä ei tulisi jättää pelkästään kaupungin hallintokunnille ja muille toteutuksesta vastaaville. Seuranta voitaisiin toteuttaa nimeämällä pieni työryhmä, jonka kokoonpano voi koostua hallintokuntien edustajista tai turvallisuussuunnitelman laatimiseen osallistuneista tahoista. Työryhmän tehtävänä olisi ohjata ja seurata turvallisuussuunnitelman to-

teuttamista ja raportoida kaupungin johdolle.

11. Suunnitelman täytäntöönpanoehdotukset

Seuraavaan taulukkoon on koottu alatyöryhmien työn perusteella turvallisuussuunnitelman toteutukseen liittyvät käytännön toimenpiteet. Taulukon oikeanpuoleisessa sarakkeessa on lueteltu toteutuksessa mukana olevia tahoja, joista ensiksi mainittu on aloitevastuullinen. Aloittevastuullisen tahon tehtävänä on toimia toimenpiteen käynnistäjänä, mutta lopullinen toteutusvastuu jakautuu kaikkien yhteistyötahojen kesken.

Taulukossa mainitut toimenpiteet eivät ole tärkeysjärjestyksessä. Toimenpiteet toteutetaan tarkoituksenmukaisessa järjestyksessä. Osa toimenpiteistä ei aiheuta kustannuksia ja ovat helposti toteutettavissa, osa on jo vireillä tai käynnissä ja osa edellyttää erillistä resursointia ja pidempää toteutusaikataulua.

ASUMISTURVALLISUUDEN PARANTAMINEN		
Tavoite 1.1. Tulipalojen vähentäminen		
Toimenpiteet	Toteutus	Aloitevastuu (yhteistyötahot)
Neuvonta ja valistus	<p>1.1.1. Neuvonta ja valistus sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilöstölle sekä pelastussuunnitelmien ja turvallisuusselvitysten laatijoille</p> <ul style="list-style-type: none"> o Toteutetaan mm. palotarkastusten ja turvallisuusselvityskohteiden tarkastusten yhteydessä. On vaikeaa kohdistaa valistusta ja neuvontaa erityisryhmille, koska näihin ryhmiin kuuluvia ei tavoiteta helposti tai volyymit jäävät pieneksi. Valistus ja neuvonta, sekä koulutus tulee kohdistaa niille, jotka ovat tiiviissä tekemisessä erityisryhmien kanssa; sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilöstö, (esim. kotiapu, sosiaalityöntekijät). <p>1.1.2. Neuvonta ja valistus ikääntyneille ja ns. suurelle yleisölle</p> <ul style="list-style-type: none"> o Palotarkastukset, erilaiset kampanjat (tavoitellaan myös erityisryhmiin kuuluvien omaisia yms.), luennot, media 	<p>1.1.1. Pelastuslaitos / koulutuspäällikkö</p> <p>1.1.2. Pelastuslaitos / koulutuspäällikkö</p>
Pelastuslaitoksen järjestämä koulutus sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilöstölle	<p>1.1.3. Kotikäyntejä tekevän henkilöstön valmiuksien lisääminen arvioidessa asumisturvallisuusriskejä kotikäyntien yhteydessä.</p> <p>1.1.4. Alkuseräsuojakoulutuksen järjestäminen. Koulutuksen sisältöä voidaan räätälöidä tarpeen mukaan.</p>	<p>1.1.3. Pelastuslaitos / koulutuspäällikkö</p> <p>1.1.4. Pelastuslaitos / koulutuspäällikkö</p>
Rakentamisen ohjaaminen / lausuminen seutu- ja asemakaavoitusvaiheessa	<p>1.1.5. Turvallisen asuinympäristön huomioiminen aluerakentamisessa.</p> <p>1.1.6. Yhteistyön lisääminen kaavoitus- ja rakennusvalvontaviranomaisten kanssa.</p>	<p>1.1.5. Pelastuslaitos / johtava palotarkastaja</p> <p>1.1.6. Pelastuslaitos / johtava palotarkastaja</p>
Yhteistyön tehostaminen rakennuttajan ja loppukäyttäjän kanssa	<p>1.1.7. Henkilö- ja paloturvallisuusneuvonnan lisääminen. Tavoitteena on huomioida jo suunnitteluvaiheessa erityisryhmien tarpeet.</p>	<p>1.1.7. Pelastuslaitos / johtava palotarkastaja</p>
Suojaus- ja turvallisuustason kohottaminen	<p>1.1.8. Uudisrakentamisen ja peruskorjauksen yhteydessä hoito- ja hoivalaitokset suojataan automaattisella sammutuslaitteistolla, ellei turvallisuusselvityksen perusteella voida muita keinoja osoittaa.</p> <p>1.1.9. Uudisasuntojen palovaroittimien tulee toimia verkkovirralla 1.2.09 alkaen.</p> <p>1.1.10. Erityyppisten palovaroittimien hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> o kuulo- ja näkövammaisille suunnitellut palovaroittimet o liikuntarajoitteisille yms. suunnitellut palovaroittimet <p>1.1.11. Automaattiseen virrankatkaisuun perustuvien turvalaitteiden käytön lisääminen</p> <ul style="list-style-type: none"> o lieteen asennettavat turvalaitteet <p>1.1.12. Asuntosprinklauksen lisääminen.</p>	<p>1.1.8.- 1.2.12. Pelastuslaitos (mm. Ympäristö- ja kaavoitusvirasto, Turun Tilaliikelaitos)</p>
Tavoite 1.2. Kaatumisten ehkäisy		
Toimenpiteet	Toteutus	Vastuutaho
Kattava yksilötason palvelutarpeen arviointi	<p>1.2.1. Ikäihmisten luo tehtävän kotikäynnin perusteella arvioidaan kotitilanne ja annetaan asiakkaille neuvontaa ja palveluohjausta ja tietoa erilaisista apuvälineistä</p>	<p>1.2.1. Sosiaali- ja terveystoimi</p>
Ennalta ehkäisevät kotikäynnit	<p>1.2.2. Kotikäynnit on suunnattu niille ikäihmisille, jotka eivät ole sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaita, mutta jotka kuuluvat riskiryhmiin. Tavoitteena on arvioida ja tukea itsenäis-</p>	<p>1.2.2. Sosiaali- ja terveystoimi</p>

	tä suoriutumista, tiedottaa palveluista, selvittää hyvinvointia ja terveyttä vaarantavia riskitekijöitä sekä kodin että lähiympäristön turvallisuutta. Kotikäyntien avulla voidaan mahdollisesti ennakoida yksilöllisten palveluiden tarvetta.	
Kuntosalitoiminta ja tasapainoryhmät	1.2.3. Kuntosalitoiminta turkulaisille eläkeläisille 1.2.4. Voimaharjoittelu kotihoidon asiakkaille. Harjoittelu tähtää ensisijassa alaraajojen lihasvoiman lisäämiseen.	1.2.3. Sosiaali- ja terveystoimi
Henkilökunnalle suunnattu koulutuspaketti	1.2.5. Pakollinen koulutus, josta saa merkinnän mm. perehdyttämisen yhteydessä. <ul style="list-style-type: none"> o Turvainfo o väkivaltavideo o paloturvallisuus 	1.2.4. Sosiaali- ja terveystoimi
Kotihoidon henkilökunnan muistilista	1.2.6. Kotihoidon asiakkaiden turvallisuuteen liittyvien asioiden tarkistaminen muistilistan avulla	1.2.5. Sosiaali- ja terveystoimi
Tavoite 1.3. Turvattomuuden ja yksinäisyyden ehkäisy		
Toimenpiteet	Toteutus	Aloitevastuu (yhteistyötahot)
Vapaaehtoistyön markkinointi ja toiminnan selkiyttäminen	1.3.1. Vapaaehtoisten työpanoksesta huolehtiminen eli 1-2 kertaa vuodessa koulutus ja tyky-päivä heille kiitokseksi. 1.3.2. Koordinoinnin ja yhteistyön selkiyttäminen preventiivisten palveluiden organisoitumisen myötä.	1.3.1. Sosiaali- ja terveystoimi 1.3.2. Sosiaali- ja terveystoimi
Asumismuotojen kehittäminen	1.3.3. Palveluasumisen erottaminen tehostetusta palveluasumisesta <ul style="list-style-type: none"> o Mahdollisuus päästä palvelutaloon turvattomuuden ja yksinäisyyden vuoksi, ei pelkästään fyysinen toimintakyky (kuten tehostetussa palveluasumisessa) 1.3.4. Yhteisöllisten asumismuotojen kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> o Ostopalvelusopimukset palvelutuottajien kanssa o Oman palvelutuotannon kehittäminen 	1.3.3. Sosiaali- ja terveystoimi 1.3.4. Sosiaali- ja terveystoimi
Preventiiviset palvelut Ryhmätoiminnot ja neuvonta ja palveluohjaus	1.3.5. Erilaisia virike ja virkistystoimintoja ja -ryhmiä 1.3.6. Neuvotaan eri vaihtoehtoista ja haetaan yhdessä parhaiten sopiva vaihtoehto. koordinointi ja yhteistyö selkiytetään preventiivisten palveluiden organisoitumisen myötä	1.3.5. Sosiaali- ja terveystoimi 1.3.6. Sosiaali- ja terveystoimi

2. ILKIVALLAN, VAHINGONTEKOJEN JA KATUVÄKIVALLAN VÄHENTÄMINEN		
Tavoite 2.1. Vahingontekojen vähentäminen		
Toimenpiteet	Toteutus	Aloitevastuu (yhteistyötahot)
Valvonnan ja näkyvyyden tehostaminen	2.1.1. Kattava ja oikein kohdennettu kameravalvonta <ul style="list-style-type: none"> o Valvontakamerat voitaisiin sijoittaa aluksi yhdessä todettuihin ongelmakohtiin. o Kiinteistönomistajille tietoa laillisesta kameravalvonnasta. o Kuntakohtainen rekisteri tallentavista valvontajärjestelmistä 2.1.2. Poliisiin ja muiden viranomaisten sekä kolmannen sektorin yhteistyön kehittäminen 2.1.3. Maalien saatavuuden kontrollointi. 2.1.4. Vahingontekoon sopivien tarvikkeitten kiinnittäminen/poistaminen ja yleinen siisteyden ylläpito ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä	2.1.1. Poliisi (kiinteistöalan järjestöjen ja alan asiantuntijat) 2.1.2. Kaupunki (ympäristöviranomaiset, rakennusvalvonta, pelastuslaitos) 2.1.3. Poliisi (liikkeenharjoittajat ja kaupan järjestöt) 2.1.4. Poliisi (kiinteistönomistajat, kiinteistöalan järjestöt)
Pähteiden saatavuuden ja käytön valvonta	2.1.5. Alkoholin vähittäismyyntiin ja anniskelun valvonta ja anniskelupaikkojen oman järjestyksenvalvonnan parantaminen ja ulottaminen myös anniskelupaikkojen välittömään läheisyyteen. 2.1.6. Järjestyslain tehokas valvonta (luvaton juominen; nuoriso) <ul style="list-style-type: none"> o Kohdennettu valvonta ja valvonnasta tiedottaminen 2.1.7. Alkoholitarkastustoiminnan tehostaminen 2.1.8. Alkoholihaittojen seuranta ja raportointi	2.1.5. Poliisi (ALKO, vähittäismyyjät ja anniskelupaikat sekä näiden järjestöt) 2.1.6. Poliisi, (mm. kaupungin sosiaali- ja terveystoimi; ja nuori-soasiaintoimi, järjestöt, yhteistyöelimet) 2.1.7. Poliisi (AVI, Valvira) 2.1.8. Sosiaali- ja terveystoimi
Nopea puuttuminen töhrimiseen	2.1.9. Sovittelutoiminnan lisääminen ja tiedotus ja koulutus sen tunnettuuden lisäämiseksi 2.1.10. Luvallisten graffitimaalauspaikkojen kokeilu	2.1.9. Sovittelutoimisto 2.1.10. Nuorisoasiainkeskus
Ympäristön kehittäminen	2.1.11. Yleisten paikkojen siisteydestä huolehtiminen ja kaupungin omien kohteiden nopea siivous, kunnostus ja korjaus 2.1.12. Selkeä ilmoitusjärjestelmä: johon voi ilmoittaa epäkohdista	2.1.11. Kaupunki (kiinteistöjen omistajat) 2.1.12. Kaupunki
Tavoite 2.2. Katuväkivallan vähentäminen		
Toimenpiteet	Toteutus	Aloitevastuu (yhteistyötahot)
Valvonnan ja sen näkyvyyden tehostaminen	2.2.1. Valvontakameroiden sijoittaminen ongelmakohtiin 2.2.2. Poliisiin näkyvä läsnäolo keskeisillä paikoilla ongelma-aikoina yhdessä muiden viranomaisten ja kolmannen sektorin kanssa Poliisin sekä muiden viranomaisten ja kolmannen sektorin välisen yhteistyön kehittäminen Yhteispalaverit, joissa sovitaan valvontateemojen, yleisötapahtumien ja juhlapyhien yhteinen tavoite sekä vastuutetaan tehtävät ja vastuualueet 2.2.3. Rekisteri tallentavista valvontajärjestelmistä	2.2.1. Poliisi (Kiinteistöliikelaitos) 2.2.2. Poliisi, (Turun kaupungin eri hallintokunnat, seurakunnat, järjestöt) 2.2.3. Poliisi
Pähteiden saatavuuden ja käytön valvonta	ks. kohdat 2.1.5.-2.1.9	ks. kohdat 2.1.5.-2.1.9
Nopea ja ennalta estävä puuttuminen häiriökäyttäytymiseen	2.2.4. Tehokas puuttuminen väkivaltaiseen käyttäytymiseen ja nopea tekijän vastuuseen saattaminen 2.2.5. Järjestyslain tehokas valvonta	2.2.4. Poliisi 2.2.5. Poliisi 2.2.6. Poliisi

	<p>2.2.6. Who cares -toimintamallin toteuttaminen 2.2.7. Pahoinpitelyjen nopea ja tehokas tutkiminen 2.2.8. Sovittelutoiminnan lisääminen 2.2.9. Yleisötilaisuuksien lupakäytäntö ja järjestyksenvalvojen ohjeistaminen 2.2.10. Sovittelutoiminnan tunnetuksi tekeminen ja toiminnan lisääminen</p>	<p>2.2.7. Poliisi 2.2.8. Poliisi ja sovittelutoimisto 2.2.9. Poliisi ja sovittelutoimisto 2.2.10. Sovittelutoimisto</p>
Ympäristön kehittäminen	<p>2.2.11. Rakenteelliset muutokset häiriökäyttäjätymiselle alttiille paikoille.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Kaupunkisuunnittelun yhteydessä erityishuomio kaupungin yleiseen valaistukseen (vrt Aurajoen ranta) o Turun kaupunki velvoittaa anniskelupaikan omistajan taikka elinkeinon harjoittajan tekemään tarvittavat rakenteelliset muutokset anniskelupaikkojen ja grillien edustoil- le. o Taksitolppien sijainti 	<p>2.2.11. Turun kaupunki ja poliisi</p>

3. LIIKENNETURVALLISUUDEN PARANTAMINEN		
Tavoite 3.1. Liikenneonnettomuuksien vähentäminen		
Toimenpiteet	Toteutus	Aloitevastuu (yhteistyötahot)
Asenteisiin ja toimintatapoihin vaikuttaminen	<p>3.1.1. Koulujen liikennekasvatuksen kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> o Osallistavien keinojen käyttö opetuksessa esimerkiksi Göteborgin tapaisesti o Vaatii oppimateriaalin tuottamista ja yhteistyötä esim. opetustoimen, nuorisotoimen, Liikenneturvan, Turun yliopiston ja YKV:n välillä. <p>3.1.2. Turvallisen liikkumisen ohjeet vanhuksille ja koululaisille</p> <ul style="list-style-type: none"> o Vaaranpaikkakartoituksen yhteydessä laaditaan ohjeita turvallisesta liikkumisesta ja niitä jaetaan koulujen, järjestöjen, terveydenhuollon ja laitosten kautta <p>3.1.3. Koulukuljetusten laatukriteerit ja niiden valvominen</p> <ul style="list-style-type: none"> o Koulutuspäivä kuljettajille <p>3.1.4. Työmatkat turvallisiksi</p> <ul style="list-style-type: none"> o Kampanja turvallisesta liikkumisesta työmatkoilla kaupungin työntekijöille <p>3.1.5. Vanhempien valistaminen mopoilusta</p> <ul style="list-style-type: none"> o 15-vuotiaan valmius toimia liikenteessä vanhempien tietoon. o Mopon virityksen seuraukset: nopeus ja onnettomuus- ja vammautumisariski <p>3.1.6. Mopoilutiedon integrointi opetukseen</p> <ul style="list-style-type: none"> o Sääntötietous, nopeuden merkitys ja onnettomuuden seuraukset aiheena esim. fysiikassa ja taitoaineissa. Tavoitteena on tiedon omaksuminen oman pohdinnan kautta ja myös tunnetasolla. <p>3.1.7. Mopoilutieto ja harrastustoiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> o Nopeuden merkitys ja onnettomuuden seuraukset tietoon - koulutusta o Nuorisotoimen nettitiedotus ja tiedotus koulujen kautta 	<p>3.1.1. Opetustoimi</p> <p>3.1.2. Sosiaali- ja terveystoimi, opetustoimi, Ympäristö- ja kaavoitusvirasto</p> <p>3.1.3. Opetustoimi</p> <p>3.1.4. Ympäristö- ja kaavoitusvirasto (Valonia)</p> <p>3.1.5. Opetustoimi (Liikenneturva, poliisi)</p> <p>3.1.6. Opetustoimen kehittämisprojekti yliopiston ja Liikenneturvan kanssa</p> <p>3.1.7. Nuorisosiainkeskuksen nettitiedotus ja tiedotus koulujen kautta</p>

<p>Fyysisen ympäristön parantaminen</p>	<p>3.1.8. Liikenneturvallisuuksuunnitelman tekeminen</p> <ul style="list-style-type: none"> o Selvitetään kiireellisimmät parannuskohteet tilastojen ja palautteen perusteella, laaditaan tavoitteet ja toimenpideohjelma ja määritetään rahoitustarve. Rahoitusta lisätään tarpeen mukaisesti. Painopiste on alkuun keskustassa, jossa onnettomuuksia on eniten. <p>3.1.9. Kevyen liikenteen verkon puutteiden korjaus</p> <ul style="list-style-type: none"> o Tutkitaan pyöräteiden katkoskohtia ja kadunylityspaikkoja ja esitetään toimet niiden korjaamiseksi rakenteellisesti tai esim. reittien merkitsemisen ja viitoituksen avulla <p>3.1.10. Näkemien parantaminen pyörätieristeyksissä</p> <ul style="list-style-type: none"> o Selvitetään onnettomuustietojen perusteella vaaralliset risteykset ja parannetaan näkemiä ja merkitään etuajo-oikeutetut pyörätiet. <p>3.1.11. Kahden ajokaistan ylitystarpeen poistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> o Kapasiteetin kannalta tarpeettomat ja vähämerkitykselliset kaistat poistetaan, jotta suoja- ja kaistat ei tarvitse ylittää kahta samansuuntaista kaistaa. <p>3.1.12. Väliaikaiset liikennejärjestelyt kuntoon myös pyörä- ja jalankulkuteillä</p> <ul style="list-style-type: none"> o Valvonnan tehostaminen ja taloudellinen seuraamus laiminlyönneistä. o Kaupungin omat työmaat esimerkin näyttäjiksi <p>3.1.13. Hoitolaitosten ja koulujen pihat ja liikkumisympäristöt kuntoon</p> <ul style="list-style-type: none"> o Vaaranpaikkojen kartoitus yhdessä koulujen, laitosten ja järjestöjen kanssa. Kohteiden korjaaminen. o YKV ja Tilalaitos laativat ohjeet pihojen suunnitteluun, jotta siinä otetaan huomioon turvallinen liikkuminen ja kuljetukset <p>3.1.14. Mopot ajoradalle</p> <ul style="list-style-type: none"> o Tarkistetaan periaatteet siitä, milloin mopojen sallitaan käyttää kevyen liikenteen väylää. Pyrkimyksenä on sekä suojata jalankulkijoita että estää auton ja mopon välisiä risteysonnettomuuksia kevyen liikenteen suojateillä. Tehdään tarvittavat muutokset. <p>3.1.15. Turvallisuuden priorisointi vihreiden aaltojen suunnittelussa</p> <ul style="list-style-type: none"> o Tutkitaan ns. vihreän aallon ominaisuuksien vaikutusta onnettomuuksiin ja muutetaan aaltoja tarvittaessa turvallisemmaksi. <p>3.1.16. Vaaraa aiheuttavien näkemäesteiden poistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> o Selvitetään onnettomuustietojen perusteella vaaralliset risteykset ja parannetaan näkemiä <p>3.1.17. Ajouramerkitöiden selkeyttäminen ja jatkuva ylläpito</p> <ul style="list-style-type: none"> o mm. 30 km/h ja 40 km/h maalaukset 	<p>3.1.8. Ympäristö ja kaavoitusvirasto</p> <p>3.1.9. Ympäristö- ja kaavoitusvirasto (rahoitus: Kiinteistöliikelaitos)</p> <p>3.1.10. Ympäristö- ja kaavoitusvirasto, Rahoitus: Kiinteistöliikelaitos</p> <p>3.1.11. Kiinteistöliikelaitos</p> <p>3.1.12. Ympäristö- ja kaavoitusvirasto</p> <p>3.1.13. Ympäristö- ja kaavoitusvirasto (sosiaali- ja terveystoimi, opetustoimi, rahoitus: kiinteistöliikelaitos)</p> <p>3.1.14. Ympäristö- ja kaavoitusvirasto (rahoitus: Kiinteistöliikelaitos)</p> <p>3.1.15. Ympäristö- ja kaavoitusvirasto</p> <p>3.1.16. Ympäristö- ja kaavoitusvirasto (rahoitus: Kiinteistöliikelaitos)</p> <p>3.1.17. Ympäristö- ja kaavoitusvirasto</p>
<p>Joukkoliikenteen käytön lisääminen</p>	<p>3.1.18. Joukkoliikenteen houkuttelevuuden parantaminen</p> <p>Kaupunki on tekemässä selvitystä "Turun seudun joukkoliikenne 2020".</p> <ul style="list-style-type: none"> o Joukkoliikenteen kehittämisestä tehdään selvityksen osoittamat, tarvittavat päätökset ja varataan määrärahat niiden toteuttamiseen. 	<p>3.1.18. Ympäristö- ja kaavoitusvirasto</p>
<p>Onnettomuusriskin pienentäminen ja seurausten lieventäminen nopeustasoa alentamalla</p>	<p>3.1.19. Kaupungin ja poliisin yhteistyö liikennevalvonnassa, kehitetään yhteistyötapoja uuden liikennevalvontaa koskevan lainsäädännön mukaisesti ja varataan riittävät resurssit.</p>	<p>3.1.19. Poliisi ja ympäristö ja kaavoitusvirasto (Kiinteistöliikelaitos)</p> <p>3.1.20. Ympäristö- ja kaavoitusvirasto</p>

la	<p>3.1.20. 30 km/h-alueiden lisääminen</p> <ul style="list-style-type: none"> o Lisätään 30 km/h alueita asuinalueilla ja keskustassa o Tehdään koko kaupunkia koskeva yleissuunnitelma alemmasta nopeustasosta erilaisilla alueilla o Lisätään nopeusrajoitusalueiden ajoratamaalauksia o Toteutetaan jo hyväksytyt hidasteet ja rahoitetaan ja ohjelmoidaan jatkotyö Varataan riittävästi resursseja jo päätettyjen kohteiden suunnitteluun ja rakentamiseen <p>3.1.21. Lisäresurssien varaaminen hidasteisiin, jotta voidaan tukea alhaisempaa nopeustasoa ja vastata paremmin kuntalaisten odotuksiin</p>	<p>(rahoitus: Kiinteistöliikelaitos)</p> <p>3.1.21. Ympäristö- ja kaavoitusvirasto (rahoitus: Kiinteistöliikelaitos)</p>
Tavoite 3.2: Ei hukkuneita vesillä		
Toimenpiteet	Toteutus	Aloitevastuu (yhteistyötahot)
Fyysisen ympäristön parantaminen	<p>3.2.1. Uintialueiden erottaminen venereiteistä</p> <ul style="list-style-type: none"> o Uima-alueen rajaaminen poijuilla tms. järjestelyillä kaupungin uimarannoilla <p>3.2.2. Aurajoen pelastautumisvälineiden ja -paikkojen lisääminen</p> <ul style="list-style-type: none"> o Aurajoen rantamuurien pelastautumispaikat ja -välineet tarkastetaan säännöllisesti ja niitä lisätään tarvittaessa. Pelastautumispaikat tulee merkitä selvästi havaittaviksi <p>3.2.3. Nopeusnäyttötäulu väylän varteen</p> <ul style="list-style-type: none"> o Teknistä ratkaisua tutkitaan. 	<p>3.2.1. Ympäristö- ja kaavoitusvirasto (liikuntatoimi, kiinteistöliikelaitos rahoitus: Kiinteistöliikelaitos)</p> <p>3.2.2. Satama ja Kiinteistöliikelaitos</p> <p>3.2.3. Satama</p>
Informointi	<p>3.2.4. Kielloista ja rajoituksista informoiminen</p> <ul style="list-style-type: none"> o Satama-alueen merkitseminen merikarttoihin. o Liikennemerkkien lisääminen merikortteihin. o Merkkien valaistus soveltuvin osin o Veneenlaskupaikoille lähtevälle liikenteelle merkit. 	<p>3.2.4. Satama (Merenkululaitos)</p>
Viranomaistoiminnan ylläpitäminen	<p>3.2.5. Toiminnan tason säilyttäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> o Poliisin ja rajavartiolaitoksen vesiliikenteen valvontatason säilyttäminen kaupungin vesialueella 	<p>3.2.5. Poliisi ja rajavartiolaitos</p>

PÄIHDETORJUNTA		
Tavoite 4.1.. Lasten ja nuorten päihteidenkäytön ennaltaehkäisy		
Toimenpiteet	Toteutus	Aloitevastuu (yhteistyötahot)
Ennaltaehkäisy paikallistason yhteistyönä	<p>4.1.1. Eri alojen ja tahojen paikallistason työntekijöiden yhdessä tekemisen lisääminen ja tukeminen</p> <ul style="list-style-type: none"> o Nuorisoasiankeskus järjestää 2 kertaa vuodessa Viranomaispalaverin (VIPA), jossa keskustan alueella nuoria kohtaavat vaihtavat tietoa ja sopivat yhteisistä toiminnoista ja työnjaosta o Terveiden edistämisen yksikkö järjestää paikallisia ehkäisevän päihdetyön työryhmiä Turun eri asuinalueilla noin kerran vuodessa / alue; tarkoituksena vaihtaa tietoja ja suunnitella toimintaa o KlaariTurku” Kaupunki resursoi tarpeenmukaisesti ehkäisevään päihdetyöhön 5 alueellista työntekijää. Terveiden edistämisen yksikkö aloittaa Turussa Helsingin mallin mukaisen aluetyön paikallisella tasolla <p>4.1.2. Koulujen vanhempain toiminnan kehittäminen Perhefoorumi-hankkeessa. Terveiden edistämisen yksikkö kehittää toimintamallia yhdessä Vasaramäen, Wäinö Aaltosen, Snellmannin ja Jäkärän koulujen kanssa ja levittää mallia kaikkiin Turun kouluihin</p> <p>4.1.3. Nuorten sosiaalisia taitojen, riskienhallintataitojen, osallisuuden ja vertaistoiminnan lisääminen järjestämällä VETO-koulutuksia nuorisotaloilla</p> <ul style="list-style-type: none"> o Terveiden edistämisen yksikkö kouluttaa Turun Nuorisoasiankeskuksen alueellisen nuorisotyön työntekijät VETO- eli vertaistoiminta-kouluttajiksi o Nuorisoasiankeskuksen VETO-kouluttajat järjestävät nuorten vertaistoiminta-koulutukset kaikilla nuorisotaloilla 	<p>4.1.1. Nuorisoasiankeskus ja Sosiaali- ja terveystoimi</p> <p>4.1.2. Sosiaali- ja terveystoimi + (opetustoimi ja Turvary ry.)</p> <p>4.1.3. Sosiaali- ja terveystoimi ja Nuorisoasiankeskus</p>
Koulutus eri ammattiryhmille	<p>4.1.4. Ammattilaisten osaamisen ja tiedon lisääminen päihteiden kokeilusta, käytöstä ja päihdeongelmien ehkäisystä sekä puuttumis- ja kohtaamistaidoista</p> <ul style="list-style-type: none"> o Terveiden edistämisen yksikkö järjestää ehkäisevän päihdetyön peruskoulutukset vuosittain o Halko ryhmä järjestää tarpeenmukaista erityiskoulutusta kohderyhmän mukaan o Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Vasso Oy ja Halko järjestävät kaikille päihdetyössä mukana oleville yhteisen työkokouksen, jossa käsitellään paikallisia päihdetyön yhteisiä kysymyksiä. Pyritään tekemään yhteisestä työkokouksesta vuosittain toistuva traditio 	<p>4.1.4. Sosiaali- ja terveystoimi (Halko-ryhmä, eri organisaatio, Vasso Oy)</p>

4.2. Tavoite Varhainen puuttuminen päihdekokeiluihin ja päihdekäyttöön		
Toimenpiteet	Toteutus	Aloitevastuu (yhteistyötahot)
Varhaisen puuttumisen toimintamallien kehittäminen	<p>4.2.1. Poliisin, sosiaalitoimen ja terveydenhuollon varhaisen puuttumisen yhteistyömallin jatkumisen varmistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> o Poliisi toimittaa humalaisen nuoren Nuorten selviämis-asemalle, josta otetaan yhteys kotiin, tarvittaessa sosiaalipäivystykseen, tehdään ilmoitus lastensuojeluun ja lähete Lasten ja nuorten päihdepoliklinikalle. Nuoren tilanteen selvittely ja päihdekäyttöön puuttuminen jatkuu Lasten ja nuorten päihdepoliklinikan interventio-ohjelman mukaisesti. <p>4.2.2. Katutyötä ja sosiaalista nuorisotyötä tekevien yhdessä toimimisen tukeminen</p> <ul style="list-style-type: none"> o Nuorisosiiankeskus jatkaa tarpeen mukaan "kasipalaverien" pitämistä ja kehittämistä. Kasipalaverit ovat olleet joka perjantai klo 20 sosiaalisen nuorisotyön, nuorten selviämisaseman ja poliisin työntekijöille sekä seurakuntien Saappaan ja järjestöjen vapaaehtoisille tiedon vaihtamiseksi ja työnjaon sopimiseksi illan aikana. o Nuorisosiiankeskus järjestää kaksi kertaa vuodessa kadulla toimiville yhteiset koulutus- ja virkistystapaamisen "marrastreffit" ja "toukotreffit" <p>4.2.3. Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten elämänhallinnan ja työllistämisen tukeminen Nuorisotoimen etsivän työn ja työ-pajatyön yhteistyö-projektissa</p> <ul style="list-style-type: none"> o Nuorisosiiankeskuksen 4 etsivän työn projektityöntekijää pyrkivät tavoittamaan syrjäytymisvaarassa olevat nuoret (kadulla, netissä) ja ohjaamaan heidät koulutukseen ja työpajoille. <p>4.2.4. Koulun roolia vahvistaminen varhaisessa puuttumisessa</p> <ul style="list-style-type: none"> o Terveydenhuolto tukee kouluterveydenhuollon työntekijöiden varhaista puuttumista <ul style="list-style-type: none"> - nuoren päihdemittari –seula ja toimintamalli - päihdenuoren hoitoreitti-sivusto - koulutukset o Opetustoimi kehittää oppilashuoltotyöryhmien toimintaa ja kouluttaa työntekijöitä hallintokuntien mahdollisuuksista tukea nuoria varhaisessa vaiheessa <p>4.2.5. Neuvoloiden roolin vahvistaminen varhaisessa puuttumisessa</p> <ul style="list-style-type: none"> o Terveyden edistämisen yksikkö järjestää varhaisen puuttumisen, puheeksioton ja mini-intervention koulutuksen äitiys- ja lastenneuvoloiden työntekijöille o Terveyden edistämisen yksikkö suunnittelee neuvoloiden terveydenhoitajien käyttöön uuden päihdeasioita käsittelevän materiaalin. 	<p>4.2.1. Poliisi, Turun sosiaali- ja terveystoimi</p> <p>4.2.2. Nuorisosiiankeskus (poliisi, järjestöt, seurakunta)</p> <p>4.2.3. Nuorisosiiankeskus</p> <p>4.2.4. Sosiaali- ja terveystoimi ja Opetustoimi</p> <p>4.2.5. Sosiaali- ja terveystoimi</p>
Lasten ja nuorten palvelujen rakenteiden uudistaminen	4.2.6. Remontti-hankkeen Nuortentalo Unioni –pilottihanke verkostoi lasten, nuorten ja perheiden palveluja tuottavat tahot, lisää toimijoiden välistä yhteistyötä ja alkaa kehittää matalan kynnyksen palvelua nuorille.	4.2.6. Sosiaali- ja terveystoimi
4.3.. Päihdehoitopolkujen kehittäminen		
Toimenpiteet	Toteutus	Aloitevastuu (yhteistyötahot)
Päihdehoidon palveluketjujen ja hoidon jälkeisen tuen kehittäminen	4.3.1. Turun olemassa olevien päihde- ja asumispalvelujen palveluketjujen auki kuvaaminen ja tiedottaminen. Luodaan "hoidon portaat" ja kriteeristö (mikä asiakkaan ajattelussa ja toiminnassa pitää muuttua) jotta voi siirtyä portaalta toiselle > normaalin elämän opettelu (esim. ensisuoja > päihteetön asuntola > tuettu asuminen > itse-	4.3.1. Sosiaali- ja terveystoimi 4.3.2. Huuko III projekti

	<p>näinen asuminen)</p> <p>4.3.2. A-klinikkasäätiön Huuko III –projektin Turun alueen huumepalvelujen kehittämistyöryhmä miettii ratkaisuja päihdepalvelujen pulmakohtiin: hoitoon hakeutumiseen ja hoidon jälkeiseen tukeen.</p>	
Matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen	<p>4.3.3. Päihteiden- ja huumeidenkäyttäjien matalan kynnyksen palvelutarpeen kartoitus</p> <p>4.3.4. Päihteettömien päivätoimintakeskuksien käynnistäminen Turun asuinalueilla ja lähiöissä tukemaan päihdekuntoutujien päihteettömänä pysymistä.</p> <p>4.3.5. Perusturvalautakunta lisää ehkäisevän päihdetyön avustusrahaa 20 000€/vuosi. Lisäys kohdennetaan päiväkeskustoiminnan avustamiseen.</p>	<p>4.3.3. Sosiaali- ja terveystoimi</p> <p>4.3.4. Sosiaali- ja terveystoimi (järjestöt)</p> <p>4.3.5. Perusturvalautakunta</p>
Päihteidenkäyttäjien tukihenkilötoiminnan kehittäminen	<p>4.3.6. Tukihenkilönä toimiville yhteistä työhajauksellista koulutusta</p> <p>4.3.7. Turun ammattikorkeakoulu selvittää mahdollisuutta opiskelijoiden tukihenkilötoimintaan</p>	<p>4.3.6. Sosiaali- ja terveystoimi (Halko-ryhmä)</p> <p>4.3.7. Opetustoimi</p>
Koulutus eri ammattiryhmille	<p>4.3.8. Halko-ryhmä järjestää aiheenmukaista koulutusta päihdeongelmaisia kohtaavalle työntekijälle</p>	<p>4.3.8. Halko-ryhmä</p>

5. Maahanmuuttajien kotouttaminen		
Toimenpiteet	Toteutus	Aloitevastuu (yhteistyötahot)
Kaupungin kotouttamisohjelma	5.1. Kaupunginvaltuuston 12.2.2007 §38 ja kaupunginhallituksen 14.1.2008 § 28 hyväksymät toimenpiteet	5.1. Kaupungin hallintokunnat
Maahanmuuttajanaisiin ja -lapsiin kohdistuvan väkivallan vähentäminen	5.2. Sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten kouluttaminen 5.3. Säännölliset tapaamiset poliisin ja kaupungin sosiaali- ja terveystoimen ja nuorisotoimen edustajien kesken	5.2. Sosiaali- ja terveystoimi, nuorisotoimi 5.3. Poliisi ja Sosiaali- ja terveystoimi ja Nuorisosiainkeskus
Omakielinen ohjaus ja neuvonta	5.4. Neuvontaa antavan toimipisteen perustaminen	5.4. Keskushallinto
Yhdenvertaisuus ja rasismien ehkäisy	5.5. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmat	5.5. Keskushallinto ja hallintokunnat

TURUN TURVALLISUUSUUNNITTELUN ORGANISOINTI / HENKILÖT

LIITE 1

JOHTORYHMÄ

Pukkinen, Mikko, kaupunginjohtaja, Turun kaupunki
Huttunen, Tapio, poliisipäällikkö, Varsinais-Suomen poliisilaitos
Sainio, Jari, pelastusjohtaja, Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos

Ohjausryhmä

Pihlajamäki, Marjo-Riitta, hallintolakimies, Turun kaupunki, keskushallinto, pj.
Aarnio, Raimo, pelastuspäällikkö, Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Alapaattikoski, Tapio, suunnittelupäällikkö, Turun kaupunki, opetustoimi
Heinonen, Paula, asiamies, Turun kauppakamari
Hurme, Hannu, kasvatustoimenjohtaja, Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä
Juvonen, Jukka, tulosaluejohtaja, Turun kaupunki, sosiaali- ja terveystoimi
Kivinen, Kaj, vpj. asukasyhdistys Kerttuli
Koivunen, Janne, kapteeniluutnantti, Rajavartiolaitos
Laine, Lauri, viheraluepäällikkö, Turun kaupunki, kiinteistölaitos
Malinen, Timo, ylikomisario, Varsinais-Suomen poliisilaitos
Paananen Kerstin, osastopäällikkö, Turun kaupunki, nuorisoasiankeskus
Perälä, Antti, lakimies, Turun kaupunki, sosiaalikeskus
Puolitaival, Kari, apulaispoliisipäällikkö, Varsinais-Suomen poliisilaitos
Pelkola Paula, vs. erityisasiantuntija, Turun kaupunki, keskushallinto, siht.

Valmisteluryhmä

Pihlajamäki, Marjo-Riitta, hallintolakimies, Turun kaupunki, keskushallinto, pj.
Aarnio, Raimo, pelastuspäällikkö, Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Lehto, Juha, komisario, Varsinais-Suomen poliisilaitos
Koivunen, Janne, kapteeniluutnantti, Rajavartiolaitos
Malinen, Timo, ylikomisario, Varsinais-Suomen poliisilaitos
Puolitaival, Kari, apulaispoliisipäällikkö, Varsinais-Suomen poliisilaitos
Vähäkuopus, Heikki, valmiussuunnittelija, Varsinais-Suomen pelastuslaitos,
Pelkola Paula, vs. erityisasiantuntija, Turun kaupunki, siht.

Asiantuntijatiimit

1) Erityisryhmien asumisturvallisuus - vetovastuu aluepelastuslaitos

Tiiminvetäjä **Heikki Vähäkuopus**, valmiussuunnittelija, aluepelastuslaitos
 Jäsenet **Antti Aro**, yhteiskunnallisen työn diakoni, Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä
Marja Auvinen, ensisuojan johtaja, Turun kaupunki, sosiaalikeskus, Sillankorva
Kari Malinen, pj., Portsa ry.
Eija Salmiosalo, avopalvelujohtaja, Turun kaupunki, sosiaalikeskus
Heikki Haulisto, esteettömyysasiamies, Turun kaupunki
Olli Nordberg, aluesihteerin Kynns ry

2) Ilkivalta, vahingonteot, katuväkivalta - vetovastuu poliisi

Tiiminvetäjä **Raimo Erkkilä**, komisario, Varsinais-Suomen poliisilaitos
 Jäsenet **Teppo Jokinen**, vanhempi rikoskonstaapeli, Varsinais-Suomen poliisilaitos
Olavi Kemiläinen, turvallisuus- ja ympäristövastaava, Turun osuuskauppa
Markku Kukko, rikosylikonstaapeli, Varsinais-Suomen poliisilaitos
Raimo Narjus, pj., kaupunginosajaosto, Turkuseura ry
Timo Palviainen, Hansakorttelin yrittäjäyhdistys ry, Turun Hansakortteli Oy
Eero Pulli, johtava sovitteluohjaaja, Turun kaupunki
Riku Sukari, vanhempi rikoskonstaapeli, Varsinais-Suomen poliisilaitos

3) A. Liikenneturvallisuus - vetovastuu Turun kaupunki

Tiiminvetäjä **Jaana Mäkinen**, liikennesuunnitteluinsinööri, Turun kaupunki, ympäristö- ja kaavoitusvirasto
 Jäsenet **Tapio Jokinen**, pj. Halinen-Räntämäki ry
Kimmo Kulmala, komisario, Varsinais-Suomen poliisilaitos
Simo Savioja, ylikonstaapeli, Varsinais-Suomen poliisilaitos
Pekka Soini, luutnantti, Rajavartiolaitos

Vesiturvallisuus-alatiimi

Tiiminvetäjä **Pekka Soini** luutnantti Turun merivartioalue
 Jäsenet **Leif Lindström** palopäällikkö Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Veli-Matti Raes, ylikonstaapeli Varsinais-Suomen poliisilaitos
Kari Riutta, satamakapteeni, Turun satama
Seppo Saine, tullitarkastaja, Turun tulli

3) B. Päihdetorjunta - vetovastuu Turun kaupunki

Tiiminvetäjä: **Niina Lindström**, suunnittelija, terveystoimi

Jäsenet **Janne Aro-Heinilä**, ylikonstaapeli, Varsinais-Suomen poliisilaitos

Kati Koskinen, ohjaaja, Turun kaupunki, nuorisoasiainkeskus (30.9. asti)

Tuomo Spets, ohjaaja, Turun kaupunki, nuorisoasiainkeskus (12.11. alk.)

Minna Kuusela, erikoissuunnittelija, Oy Vasso Ab

Leena Lindholm, johtava sosiaalityöntekijä, Turun kaupunki, sosiaali- ja terveystoimi